

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetések díja:

— centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal:

Földes Ede

könyvkereskedése

Bethlen-utca 2. sz. alatt,

hova úgy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adóznak vissza.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kérjük t. olvasóinkat, sziveskedjenek lapunkra előfizetőseiket mielőbb megújítani, hogy a kellő számu példányok nyomtatása iránt intézkedhessünk. Előfizetési áraink: Egész évre 12 korona, félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület tagjai — ha egyszerre fizetnek elő az egész évre — a „Közérdek“-et 10 koronáért kapják.

Hűségeskü.

— A szabadelvű párt symposionja. —

Az országgyűlési pártok taktikai felvonulása immár megtörtént; felirati javaslataikban minden irányban meghatározták politikai állásukat. A többség azonban, mielőtt a parlamenti harcmezőn komoly összeütközésekre kerül a sor, hadiszemlét tartott serege fölött, és mindazok, kik a szabadelvűség zászlója alá álltak, az ujonctól a viharedzett veteránig, egyhangulag lelkesülten hűséget esküdtek a vezérnek, Széll Kálmának. Természetesen nem kardok csörgése, hanem csörgő kések és villak mellett, nem dübörgő pajszok összeütközésénél, hanem körülforgó kelyhek esengésénél tették le a hűségeskü; de azért nem volt az kevésbé komoly, kevésbé ünnepélyes, kevésbé meggyőződésszítárd, mint ha véres csata nehez, döntő pillanata előtt állnának. Hisz most is a haza a nemzet jövőjéről van szó, melynek legbiztosabb garanciáit a czéltudatos, soha nem lankadó munkából kell megszerezni. Csakhogy most az eszközökről tanácskoztak és meggyeztek, mint lehessen kellemetlen fordulatokat, kínos meglepetéseket megelőzni, és a vidám kedv, a vig fesztelenség, mely lakomákon uralkodni szokott, kedvezett a személyes közeledésnek, az őszinteséget a barátság tolmácsává tette, kifejlődni engedte a tüzes, tetszomjas férfilekek egész szárnyalását.

Persze egy Széll Kálmánnak esküdtek hűséget, vezérnek, ki nincs utalva előlegezett bizalomra, ki a legbonyolódottabb helyzetekben óvatosan kigondolt, okosan keresztülvitt tettekkel bizonyította be nagy politikai képességét, ki éppen megfontolt enyhességében árulta el nyomatókos erőteljességét, aki bevált politikai oekoniával nem hajszol vakító látszatsikereket, melyek a legkisebb akadályoknak a legnagyobb erélykifejtés által való legyőzéséből keletkeznek, hanem aki bölcsen takarékoskodva, azon a ponton koncentrálja cselekvésére az erőt, hol a leghatalmasabb ellenállást kell gyorsan s végérvényesen megtörni. És ez a vezér megmagyarázta hűveinek, mint kell magukat tartaniok, ha azt akarják, hogy a nemzet üdvére a biztos győzelem intsen nekik. A nemzet örömmel magáévá tette az ő programját: a ragaszkodást az 1867. közjogi alaphoz és a szabadelvűséghez; nekik most az igaz meggyőződés-hűség egész melegével kell küzdeniök e programm keresztülviteléért. A keresztülvitel rendszabályai egyenként fel vannak sorolva a trónbeszédben, és a párt, válaszfeliratában, mindenben csatlakozott a trónbeszéd gondolataihoz. Ameddig tehát a vezér hűsége önönmagához tart, tartani kell a hűvek hűségének is a vezérhez. A legpompásabb kiegészítést azonban a képviselőház elnöke, Apponyi Albert gróf szolgáltatva: kiegészítést, mely a valódi szabadelvű felfogásból ered. midőn a parlamenti önfegyelmre intett, mely büszke férfisságban minden kényszereszközről lemondhat . . . A szabadelvű pártnak súlyos felelősséggel járó feladatokat, és aránylag rövid idő alatt kell legyőznie: meg kell szüntetnie a zavaros közigazgatási állapotokat, igazságosabban el kell osztania az adóterheket. Ausztriához való viszonyunk felhomályába be kell vinnie az óhajtott világosságot, el kell osztatnia azt az aggasztó sötétséget, mely minden gazdasági viszonyunkra nehezedik. De ha tántoríthatatlanul kitart vezére Széll Kálmán mellett, akkor nyugodtan tekinthet a saját és a nemzet jövője elé, — írja a P. C. — akkor parlamenti működése végén meglepedéssel kiálthat fel: „Geschlagen ist die grosse Schlacht, der Tag blickt siegreich durch die Nacht.“

„Éles harcz egy alispáni választás körül.“

A kolozsvári „Ujság“-ot 319-ik számában megint allarmirozza egy buzgó hírverője. Folyó hó 2-án megjelent 302-ik számában még csak „Harcz egy alispáni állás körül“ című „ujdonsággal“ lepte meg a világot, ma már „éles harczról“ riadoz vésztróbitája és pedig külön cikket! Akkor is, most is lemondhatja Zeyk Dániel igen tisztelt főispánunkat, s helyébe ültet engem, mint aki szerinte nov. 2-án a „legrealisabb jelölt“ voltam, most már „valószínű utód“-da avanciroztam. Akkor azt írta főispánunkról, hogy „pozícióját követte“ Gáspár főjegyző barátomnak alispánna leendő megválasztásához, — most már azt írja, hogy: „egy kisebb kaliberű államcsinyre készül, — mert — törvényadta jogából kifolyólag ugyanis nem fogja kandidálni Szász Józsefet s akkor protézse mint alispán vonulhatna be a megyei székházba!“

Amint az „Ujság“ s a „Közérdek“ t. olvasói tudják, nem késtem az „ujdonságra“ válaszolni. Kijelentettem, hogy Alsófehérvármegye közöshajával egyezőtleg Zeyk Dániel önlát tartom leghivatottabbnak most is, ezen-tul is a nehéz főispáni állásra, melyre én soha sem aspiráltam és soha sem fogok aspirálni. Kijelentettem, hogy Szász József barátomat kiváló tehetségéinél fogva tartom legalkalmasabbnak mint alispánt vármegyénk közigazgatásának vezetésére s ennél fogva visszautasítok minden más czélatot, aminőt az „Ujság“ cikkirója „sejthető“-nek jelez rém néve. Valóban kíváncsi vagyok, hogy az „Ujság“ hírherdója és barátai egyetlen egy szavamból, czélaszomból, bizalmas beszélgetésből ilyen „sejthető czélatot“ be tudnának-e igazolni határozott kijelentéssel és legjobb, meghitt barátaim tudomásával szemben? Már pedig, ha az alispáni jelölés után sem volt olyan „czélatom“, aminőt az „Ujság“ gyanusít, annál kevésbé lehetett ilyes czélatom az alispáni jelölés előtt, amikor főispánunknak az „Ujság“ által kikürtölt nézeteit, állásfoglalását csakugyan nem lehetett tudni. Én pedig a jelölés előtt már Szász József barátom pártján lévén, az „Ujság“ gyanusítása eléggé szembeötölő valótlanságot tartalmaz.

Nagyon rossz szolgálatot tesz a közügynek az a valaki, aki az eddig szépen, alkotmányos mederben folyó választási küzdelmet el akarja mérgecsíteni. Már pedig az „Ujság“ éles harczot jelző cikke azt akarja elhitetni, hogy főispánunk „nem fogja kandidálni Szász Józsefet“. Ugyan — kérdem — mivel adott okot tisztelt főispánunk ilyen feltevésre? Alkotmányos érzelte, törvényisztelete mióta változott volna meg? Lehető volna-e, hogy azt a nemes, becsületes törekvést, melyet Széll Kálmán miniszterelnökünk minden vonalon oly élénk igazságérzettel hangoztat és gyakorol, ne képviselné a legteljesebben az ő bizalmasa, e vármegyében személyesítője: a főispán? Már pedig Széll Kálmán miniszterelnökünk nemes gondolkodását, alkotmányos érzelteit, az igazi érdemek iránti elismerő magatartását senki jobban nem tudja, mint éppen főispánunk; hogyan tételezhet fel róla mégis az „Ujság“ mindezzel ellenkező felfogást és eljárást? — Sőt tovább megyek: határozottan állítom, hogy olyan kifejezést, melyből azt lehetne következtetni, hogy főispánunk Szász József kandidációját az alispáni szekre megakadályozná, senki sem hallott tőle. Azt megengedem, hogy néhány tulzó Gáspár-párti effle mesebeszéddel felülteni, vagy ijesztgetni próbálkozott egyeseket, de én és jó barátaim — ismerve főispánunkat — nemcsak hitelt nem adtunk az ilyen fecsegésnek, hanem annak lehetőségét, a megváltozott politikai élet és szabadabb felfogás hatása folytán, kerekén kizártuk jeleztük pláne olyan érdemteljes, derék férfúval szemben, mint Szász József.

Éppen azért az „Ujság“ tudósítója tévesen tulajdonit főispánunknak ilyen, alkotmányos érzelmeivel homlok-egyenest ellenkező szándékot; az csak olyan tulzóknak lehet kedvencz témája, kiknek nagyképű, tendentiosus mesemondását már minden elfogulatlan ember megfelelően képes elítélni, tudván, hogy „honnan fuj a szél“. Legyen megnyugodva mindenki, aki Szász Józsefet mint embert és mint tisztviselőt érdeme és tehetsége

szerint méltán becsüli, hogy főispánunk is tudja méltányolni az érdemeket, és — amiut az „Ujság“ hirmondója elnevezi — „főispáni stíklit“ nem fog „ténynyé emelni“ alkotmányos életünkben.

Török Bertalan.

Közös vámterület.

(P. C.) A szabadelvű párt udvariassága az ellenzéki pártokkal szemben mindjárt a felirati vita elején abban a tényben is nyilvánult, hogy legelőkelőbb és legrokonszenvesebb tagját küldte első szónoknak a vitába. Hieronymi Károly volt belügyminiszter volt ez a szónok, ki beszédenek fősúlyát a függetlenségi párt ama tantételére fektette, mely szerint a külön vámterület fellállításával felvirrad az arany-korszak. Legyőzhetetlen logikával mutatta ki egyenlő világkijunkturák mellett a gabonaárak s a mezőgazdasági termékek árának további süllyedését a különválás esetén s azt sem hallgatta el, hogy a vámok, melyeket külön vámterület mellett fizetnek, az illető iparcikkek megdrágítanak, hogy tehát a nehézségek bizonyos idő alatt okvetlen nagyobbak lennének s gyarapodnának; de ennek dacára kijelentette Hieronymi, hogy az osztrákokkal meg kell értetni azt az álláspontot, hogy Magyarország semmi körülmények közt sem adhatja fel a saját ipar létesítésére irányuló törekvéseit és hogy Ausztriának ebbe bele kell magat találnia, épp úgy, mint mi szó nélkül beletaláljuk magunkat abba, hogy Ausztriában a mezőgazdaságot segítik elő, miről egy pillantás a költészetesbe bárkit meggyőzhet. Végképp persze nem zárkozhatunk el az eshetőség elől, hogy hozzá kell fogunk a külön vámterület tényleges fellállításához; csak-hogy úgy kell a helyzetet a nemzet elé állítani, amilyen az előreláthatólag lesz, hogy a szerint rendezkedjék be és fokozott munka s nagyobb takarékoság által képes legyen a kezdet nehézségeit legyőzni. Szólt Hieronymi a német vámpolitikáról is, de bizonyos tartózkodással, ami a dolog mai állapotában érthető is.

Hogy az ellenzéknél helyenként ellenmondásba ütköztek Hieronymi fejtegetései, az természetes, de ez az ellenmondás nem volt nagyon zajos, ami bizonynyal az előadás ama megnyerő módjának következménye, mely e kitünő szónok sajátja.

A szabadelvű párt hangos tetszés-nyilvánítással és élénk éljenzéssel jutalmazta a tartalmas beszédet.

Az acetylen és az acetylen-világítás ismertetése.

(Folytatás).

Miként jöhettek az emberáldozatok létre?

Az acetylen maga nem robbanhat!

Ha azonban a fejlesztő készülék nincs jól tömítve, vagy ha vigyázatlanságból valamely nyitva maradt csappon kiáramló acetylen egy elzárt helyiséget megtöltve, a levegővel keveredik, a robbanás valamely égő anyag közelítésekor épp úgy létrejöhet, mint a közzéngáznál.

Rendszerint hiányos szerkezetű fejlesztő készülékek voltak okai az eddigi robbanásoknak, mert az acetylen-gáz azokból kiömlőve, a robbanás azonnal bekövetkezhetett, mihelyt az acetylen-gáz jellemző foghagyamaszagát figyelembe nem vevő, vigyázatlan egyének a helyiségbe égő anyaggal beléptek.

Aki azonban ezen robbanások előfordulását figyelemmel kíséri, arról győződhetik meg, hogy ezek száma, dacára az acetylen terjedésének, napról-napra csökken és hogy jó idő óta a robbanások oka nem a készülék hiányos szerkezetében, hanem majdnem kizárólag a megbocsáthatatlan könnyelmű kezelésben rejlik.

Ha egy világító gázzal berendezett háznak valamelyik helyiségében a gázcspap nyitvamaradása folytán a gáz kiömlik, egy okos embernek sem fog azért észbe jutni, hogy oda égő gyertyával belépjön.

Ha azonban mégis megteszi, a robbanás is bekövetkezik! de senkinek sem fog azért észbe jutni, hogy érte a gáz-berendezést okozza, hanem a könnyelmű embert, aki magát a szükségtelen veszélynek kitette.

Nem így van-e ez az acetylenel is?

A régi bizalmatlanság még mindig nem irtatott ki teljesen. Itt az az uralkodó nézet, hogy az acetylen a hibás! és a dolgok itt sem állanak másképp, mint a kőszéngáznál; mert az eddigi tapasztalatok alapján bizvást lehet állítani, hogy jó fejlesztő és tisztító készülékek alkalmazása esetén az acetylen teljesen veszélytelen.

Ha ma valaki egy megbízható szakértő czégtől szerez be magának acetylenfejlesztő készüléket, úgy annak pompás világítását mindaddig gondtalanul élvezheti, míg kezelésénél valamely göromba hibát el nem követ.

Azon kérdést illetőleg pedig, hogy miként vált be az acetylenvilágítás más tekintetben? csak egy felelet lehet, t. i. hogy „kitűnően”.

Fényét és szépségét semmi más fényforrás meg nem közelíti! Mintegy 16-szor oly fényesen világít, mint a kőszéngáz hasított égővel, és 3-szor oly világosan, mint az Auer-égővel. E mellett azon előnnyel is bír, hogy hozzá tetszőleges nagyságu égők alkalmazhatók; lehet a legkisebb petróleumlámpához hasonló fényerőtől a villamos ivilámpa fényerejéig minden tetszőleges nagyságot alkalmazni. — A megvilágítandó tér nagyságához képest, és mindig szükségtelen fecserlés nélkül, az acetylenvilágítás erejét mindenkor úgy lehet meghatározni, amint azt az igények megkívánják.

További előnye az acetylennek, hogy igen kevés meleget fejleszt és a levegőt majdnem semmit se tisztátalanítja. A közönséges világító gáz majdnem hatszor annyi meleget és majdnem hatszor annyi égésterméknyel fejleszt. A levegőt is majdnem 6-szor annyira tisztátalanítja. Hogy mily nagy jelentőségű ez minden oly helyen, ahol sok ember gyűl össze, mint borházakban, templomokban, iskolákban, hangverseny- és színházi termekben, vendéglő és kávéházakban stb., mindenki előtt világos lehet, aki ezen helyiségek fojtó levegőjét és nyomasztó hőségét ismeri; amint ez kőszéngázzal világított és sűrűn látogató helyeken mihamar bekövetkezik.

Az acetylen nemcsak a legszebb és legvilágosabb fényt szolgáltatja hanem egyéb tulajdonságainál fogva is a naphoz oly közel áll, hogy ennek minden, még a legfinomabb árnyalatait is visszaadja.

Ezért mindazon iparágaknál, melyek mesterséges világítás mellett színekkel dolgoznak, megbecsülhetetlen. Ezen szempontból fontos a fényképészetre.

Igaz-e, hogy az acetylen gáz mérges?

Az acetylen ellenségeinek egyik fő érve az acetylen ellen; ennek állítólagos mérges volta.

Lássuk, mi igaz ebből!

Mint a szénén valamennyi összeköttetése a kőnénnyel (a színhidrogének), az acetylen is mérges. Sok kísérlet azonban bebizonyította, hogy távolról sem oly mérges, mint a kőszéngáz.

Igy példának okáért házi nyulak félóránál tovább is egészségükre nézve tartós károsodás nélkül maradhatnak oly helyiségben, mely acetylen és levegő keverékével volt töltve. Más házi nyulak ellenben, melyek egy idejűleg oly helyiségbe zártak, ahol megfelelő mennyiségű kőszéngáz volt levegővel keverve, már az első felóra alatt kimultak. Tehát a közönséges világító gáz jelentékenyen mérgesebb, mint az acetylen gáz. Az acetylen előnyére tovább még a következő körülmények szólnak: ha tévedésből egy acetylen gázcsapot nyitva hagyunk, úgy ebből, miután az égő nyílása sokkal kisebb, sokkal kevesebb gáz fog kiáramlani, mint a világító gáz. Mindenekelőtt azonban az acetylen erős foghagymaszaga csapján azonnal jelzi, hogy nyitva maradt egy csap, vagy a vezető egy pontján nem tömit kellően; ellenben a világító gáz mérges alkatrésze teljesen szagtalan, ami megmagyarázza azon számos mérgezési esetet, melyeket a világító gáz már okozott. Viszont acetylen-mérgezésről még nincs tudomásunk.

(Vége következik.)

Erdélyi Kárpát-Egyesület.

(Kivonat az évi jelentésből.)

(Folytatás.)

Iparvállalatok. Erdélyben annyi természeti ritkaság és kincs hever kiaknázatlanul, hogy e téren még sok előkészítő munkára van szükség, míg azoknak értékesítésére a szükséges vállalatokat létrehozzuk. Mindjárt Erdély határánál, a Jád völgyében igen alkalmasak a geológiai viszonyok egy carbidgyár alakítására. Nyíry István mérnök az E. K. E. erkölcsi támogatásával és gyárat már fel is építette s az E. K. E. közvetítésével a kereskedelemügyi miniszter segítségét kérte ki, hogy a gyárat a modern igényeknek megfelelőleg üzembe hozhassa. Most folynak erre nézve a tárgyalások és reméljük, hogy az első magyar carbid-gyár mielőbb megkezdí működését. Hasonlóképp több iparvállalat létesíté-

sét határozták el azok az angol tőkepezések, akik a nyáron az E. K. E. kalauzolásával Erdély természeti szépségeit megtekintették. Ha ezek közül csak egy is sikerül, akkor Erdély az angol tőke részére megnyití s több virágzó ipartelep áldásait élvezí majd a szegény lakosság.

Turistaügy és idegenforgalom. Hozzá férhetővé tenni Erdély természeti szépségeit és ide vonzani a hazai és külföldi turistákat: valósággal labra állítása volna a szegény népnek, mert az idegenforgalom révén éppen az a rész jutna új keresetforráshoz, mely a megélhetési viszonyok miatt kivándorolni kénytelen. Ebben a tekintetben is sokat tett az E. K. E. Menedekházakkal, utakkal, utjelzésekkel s utjelző-táblákkal látta el a gyönyörűbb helyeket. A tordai hasadék, a Detonata, a Királykő, a Buceacs, a Pilis, az Andrassy havasok, a rekizeli vizesés és majdnem az egész bihari havasrészben feltarva, a forgalomnak már átadattak. Most még csak a hazai turisták látogatják e helyeket, de már jönnek az idegenek is. A nyáron például több angol turista-csoport jött országrészünkbe s ennek nyomán kilátásunk van több új iparvállalatra.

Fürdő- és ásványvíz-ügy. Az egyesületnek külön fürdőügyi osztálya az erdélyi fürdők fejlesztésén fáradozik. Ellátja a fürdőket szakszerű utbaigazításokkal, azokat irthon és a külföldön ismerteti és mindent elkövet, hogy az erdélyi fürdők látogatottságát emelje. Az idén szakkönyvet adott ki „A fürdők helyes berendezése és az ásványvizek okszerű kezelése” címmel. Kötöny ásványvizei részére különösen a Balkan-államokban óhajttal forgalmat biztosítani, e célból érintkezésbe lépett a konzulátusokkal és több ásványvíznek állandó piacot teremtett a külföldön. Nagy nehézségbe ütközí az erdélyi ásványvizeknek a romániai piacokat megnyerni, mert az olah hatóságok mindenféle akadályokat gördítenek ez elé. Legutóbb is az egyesület román vegyészszel nagy költséggel vegyelemezett egy ásványvizet és a szükséges bizonyítványokkal felszerelve, beadta kérését az osztr. és magyar konzulatus útján a román belügyminiszternek, hogy ennek a viznek kivétel engedélyezze. A vegyelemzés és minden másféle költség 2000 koronába került. Mikor a kérés elintézését megsúrgette az E. K. E., arról értesült, hogy a konzulatus utján beadott kérés elveszett. Tehát az eljárást meg kell indítani újra, ugyanazokkal a költségekkel.

Selyemtenyésztés. Tudvalevőleg a selyemgubók tenyésztésével a Dunántul községei igen jövedelmező keresetshz jutottak. Erdélyben ezeknek tenyésztésével még nem tettek kísérletet, különösen azért nem, mert kevés a szederfa. Az E. K. E. itt is kezdeményezőleg lépett fel és az összes erdélyi községeket számba vette, hogy melyek volna alkalmasak selyemgubók tenyésztésére. A Székelyföldön vagy 20 község ajánlott fel kisebb-nagyobb területet szederfa-ültetésére s maga az egyesület is egy nagyobb szederfa-iskolát óhajtt létesíteni Kolozsvárt. E tárgyban érintkezett az E. K. E. Bezerédj Pál selyemtenyésztési miniszteri megbízottal, aki a szegszárdi selyemtenyésztési intézet egyik főfelügyelőjét a helyszínére küldötte, hogy az egész kérdésre nézve az irányító intézkedéseket megtegye és az E. K. E. intézőinek az utbaigazításokat megadja. Már a tavasszal megkezdődnek ilyen irányban is a munkálatok.

(Vége következik.)

Levelezés.

Maros-Ujvár, 1901. nov. 3.

— A műkedvelő-társulatról. —

Elhatároztam, hogy kis időre én is felcsapok „írónak. E különös elhatározásomnak mindenesetre indoka van, s úgy hiszem, olyan az, mely az olvasó közönséget is érdekelní fogja. Tudja Isten, de sehogy sem fél-lekennéhez, ha nem is czéltatos, de akaratlan kezzel elkövetett legkisebb mellőzést, legparányibb igaztalanságot látok nyomtatásban.

Azonban ne rekriminaljunk általánosságban. Egy lapban az egyén általánosságban tartott lírikus kifakadása bizony unalmas.

Térjünk a dologra

Maros-Ujvár — isten tudja, hogy, hogy nem — rég idők óta abban a szerencsés helyzetben volt, hogy időközönként mindig akadt benne egy pár, a közügy szeretetétől (ez nem frázis, de tartalmas valóság) áthatott szív, nemes lelek és a sok munkát, küzdelmet, fáradságot, áldozatot nem mérleelő, önmegtagadással járó igaz lelkesedés. E nemes indulat gyarapodását, fejlődését, növekvését az igazi hazaszeretet, — magyar fajunk iránt érzett, a felebaráti szeretetnél is több — ragaszkodás idézte elő. Ez érzés attól emelkedett, attól lett nagygyá, áldozatra készszé, teretösszé, a munkát ernyedetlenül bíróvá, hogy a szív legbensőbb szentélyében tudatossá vált az az igazság, hogy édes hazánkat,

magyar fajunkat ennek közmívelődési haladásában való munkássággal szerethetjük igazában. Ezek sáivók jobb érzéseit, Istentől emberbe oltott nemes munkaösztönüket a művészet terére vitték és alakítottak művészetet kedvelő egyesületet (köznyelven: műkedvelő-egyesületet).

Közel 30 éves multját ismerem az egyesületnek. Voltak ennek szép, sőt dicsőséges, voltak szomorú napjai. Hiszen az anyagiak után való kapkodás, a streberkedés csuszva-mászva kapaszkodó korszakában nem esoda, ha a legideálisabb érzéssel telített lelek is megtántorodik az eszményiség hiteben és utána való törekvésében. Azonban nagyozolás nélkül, őszinte lelekkel mondhatom, hogy ha volt is ez egyesület életében visszaesés, de teljes szétzilálás, elesés nem. Mindig akadt az ügynek — ha nem több — egy-kei guerrillája, kik a küzdelmet a hideg közöny, kicsinylés, guny, mellőzés stb.-vel szemben folytatták. Olyan jóleső érzést okozott, midőn felelvel ezelőtt e guerillák köré egy tekintélyes csoportja az önzetlen nemes lelkeknek tömörült. És ott voltak nők, férfiak, ifjak és idősek újra az eszmény szeretének melegétől kipírult arczczal. És dolgoztak, fáradtak a jó ügyhöz méltó teljes odaadással, anyagi saját haszonra való tekintet nélkül. Sőt többet mondok: e valóban hazafias ügy érdekében feláldozták nemcsak — legalább az otthonban — drágán értékesíthető idejüket, hanem ezen felül a leggyakrabban anyagi áldozatot is hozták.

Csodálkozni fog, aki nem ismeri a műkedvelő-egyesület előadásain működő tagnak nehéz helyzetét, amidőn az előadást nem leha kedvtelésnek, a láttatni akarás kirakatának tekintí, hanem törekvésében a szépet, a nemes, a jót akarja művészi természetes szépségében a nagy közönség elé vinni, — mondom, csodálkozni fog azon, ha állítom, hogy anyagi áldozatot is kell hoznia annak érdekében, Vegye csak a csodálkozó tekintetbe a nő tag helyzetét, amidőn jelmezes darabban annak sikereért oly ruhában kell öltözködnie és azt sajátjából beszereznie, melyet a közéletben nem használhat s amely rá nézve legfőbb egy édes-kedves emlék becsével bír. De ettől citekintve, — hogy ismét a nőkről beszéljek — nem áldozat-e az az önmagával való és pedig erős küzdelem, midőn a szereplésnél le kell küzdeni a természetes felszet, bizonyos — ha mindjárt ál — szegyenerezetet, midőn az előgyakorlatok (próbák) alatt hibázva, felszégeire figyelemztetik? Avagy nem áldozat-e, nem nagy áldozat-e fiatal lányoktól — kik különben tehetnének, hogy barátoknak, esetleg udvarlók kedélyes társaságában gondtalanul élvezzék az életkor legszebb idejét, — hogy készszéggel — ismétlem, a nemes ügy sikerének érdekében — eljárnak ahhoz értő egyenhez vasárnap is iskolába tanulni, szerepet tanulmányozni, színpadi mozgásokban magukat gyakorolni? Ez, kerem, nemes ösztön, ez a szívben elő hazaszeretet újmutatasa, ez a muzsa csokjától illetett nemes homlok és fő megbecsülhetetlen — szenvedélye!

És hogy ez ügyben, de leginkább érdekében még egyet elmondjak: ne feledjük soha, hogy a lelkes küzdők csapatjában mindig kell lenni olyanoknak, kik csak a közkatona szerepet teljesítik; hát ezek nem hoznak-e áldozatot, nem teljesítenek kötelességet, még csak annak reményében sem, hogy kihívás, taps, vagy éltetésben részesüljenek?

E becses lap november 10-iki számában a m.-ujvári műkedvelő-egyesület folyó hó 3-iki előadásáról egy avatott tollal írott ismertetés jelent meg. Minden félreértés és elmagyarázás kerülése végett előre kijelentem, hogy az ismertetés általam nagyrabecsült írőja távol állott szándékában attól (hisz minden sorából a legmelegebb jóakarattal sugárzik ki), hogy ne az ügynek érdekeért, javaért fogott volna tollat a kezébe. Ha én még se vagyok a közelménnyel teljesen megelégedve, annak indoklásául csak abbéli egyszerűtetemet hozom fel, mely bensőmben még akkor is fájdalmas érzést kelt, ha látom, hogy az igazak, a jók, az önzetlenek kis seregeből csak egyeseknek jutott az elismerés édes, boldogító jutalma. Őszintén tisztelt „Nemo”, ne legyünk fukarok ilyen ügy szolgáltatásban állók irányában az elismeréssel, arra hivatkozva, hogy a czikk igen hosszúra nyulik, a közönséget nem érdekli stb. Hisz mai-uapság oly kevés az önzetlenek, a közügyet szeretők száma, hogy megelégedve róluk akaratlanul azt a szívet bántjuk, vérezzük, melynek minden cseppje, minden dobbanása drága gyöngyöt ér.

Éppen ezért engedje meg igen tisztelt „Nemo”, hogy a szerkesztő ur becses engedelmével szólhassak én a Csoma bácsi öt leányáról, Tóbiás irodaszolgáról, a becsló végrehajtóról, mint a darab sikerének lelkes előmozdítóiról. Hadd beszéljek Zegernyei Párthéniáról, ki oly talpraesett vén kisasszonyként állott a közönség előtt, hogy bizonyára „minden mozdulatából kirítt” nem a „szendeség”, de az öntudatos játók. Hát Tarczali hálátlan, rokonszenvet nem keltő szerepében, nem érdemli-e meg legalább azt az elismerést, hogy többet

mondjunk róla, mint: „a mór megtette kötelességét, a mór elmehet? És végül, ha Eszter behizelgő hangjával, szerepének igaz-, klasszikus mondásaival — igaz szívvel elismerem én is — derekasan megállotta helyét: vajjon Bella csakis „méltó kezekben volt”? Vajjon nem láttuk-e benne a szerető testvér, a gyerekes szenvedélyvel fülög szerelmes vetélytársnő, a tragikus rázkodásokon áttisztult lelek igaz benső barátságát; nem láttuk-e kedves, hév- és szenvedélytelni mozdulataiban azt a közvetlenséget, öntudatosságot, melyet teljes szerepében elért, mely a néző közönségnek oly kellemes élvezetet nyújtott!?

Megbocsát nekem „Nemo”, meg a nagyrődemű közönség, de én több elismerést, több tapsot, több igazat kérek, nem a művészeknek, de eszmény szolgálatába szegődött önkénteseknek — a műkedvelőknek!

Gasztibalza.

Abrudbánya, 1901. nov. 12.

Becses lapjának folyó év és hó 10-én megjelent számában Abrudbányáról „Havasi” aláírással egy cikk jelent meg, melyben jajgatva kiált fel, hogy a városban a járványos vörheny fellépve, a városi tanácsot és rendőrséget a járványból kifolyó nap nap utáni temetés sem képes almatlan tétlenségből felriasztani.

Nem tudom, utána járt-e a dolognak tisztelt „Havasi” ur, avagy tudósítását a lapban lelkiismeret- és meggyőződésből tette-e meg, vagy talán inkább szórakozás és időtöltésből?

Tény az, hogy a városban október havában a járvány fellepett, s az is tény, hogy a közegészségügyi bizottság október hó 15-én e tárgyban ülést tartott és 16-án este a tanácshoz beadta jelentését a járvány felleptéről, egyben több nemü intézkedés megtételére kérte fel.

A tanács e jelentés alapján másnap, vagyis október hó 17-én, a tekintetes közigazgatási bizottsághoz 4773—901. szám alatt jelentést tett és egyidejűleg kérte a kisdudóvoda bezáratásának elrendelését, mely október hó 28-án el is rendeltetett, s ezt a tanács még aznap dobszó útján kihirdette, másnap pedig a kisdudóvoda bezáratására vonatkozó rendeletről a felügyelő bizottságot értesítette.

Ugyancsak október hó 17-én fennebbi szám alatt értesítette a szomszédos Abrudfalva község előjáróságát és megkereste, hogy a községben is, netalán járvány esetén, a fertőzött házakból az iskolába és óvodába való járatását a gyermekeknek tiltsa be és a megbetegedéseket az iskolák igazgatóságaihoz esetről esetre jelentse be, hogy az elcsúszás annál jobban megtörténhessenek. A tanács esetenként értesítette szintén az iskola igazgatóságát, és nemcsak a megfertőzött házaknál tiltja el az iskolalátogatást, hanem ha egy udvaron több lakos van, az összesekből.

Mindcsak október hó 17-én a tanács, 1 kor. 60 fillér díjazás mellett, felfogadott egy egyént s azt állandóan alkalmazza a járvány lejártáig. Ezen felfogadott egyének kizárólag csak az a kötelessége, hogy a megfertőzött házakat naponként sorban összejárja és felügyeljen arra, hogy a hatóság által tett intézkedések pontosan betartatnak-e vagy sem s a mulasztókat a tanácsnál megbüntetés végett bejelentse. Hát hibás-e a tanács, ha egy ilyen ágról szakadt kötelességeit nem teljesíti lelkiismeretes pontossággal? Különben ezen felfogadott egyen hanyagságáért már megkaptak.

A fertőtlenítés minden gyógyulás, avagy elhalálozás után, illetőleg ha már beteg nincs a lakásban, egy arra kitanított rendőri közeg által teljesítetik, természetesen a városi tisztviselő utasítása értelmében és pedig formálisan.

A vereskeresztes czedulák évek óta függesztettek ki a megfertőzött házakra. A virrasztás, halotti torozás mindannyiszor betiltatott; temetésekről az idegenek a rendőri közegek által lehetőleg távol tartatnak, és végül a tanács szintén dobszó útján és büntetés terhe alatt hirta fel a város közönségét, hogy mihelyt gyanus megbetegedés mutatkozik, azt a városi főorvosnál jelentse be.

Láthatja tehát ezekből tisztelt „Havasi” ur, hogy a tanács, amely minden intézkedést megtett, nem oka a járvány terjedésének, hanem a köznépmaga, mely a szigorú intézkedésektől fel s ezért csak a végső esetekben s mikor már segíteni nem lehet, fordul orvoshoz; sőt tudok az uri osztályból is olyanokat megnevezni, kik a család egészséges és beteg gyermekeit engedik egymással közlekedni és játszani, s daczára a lakásra kitett vereskeresztes czedulának, elmennek beteget látogatni, sőt mi több, a tilalom-czedulát letéptik a lakásról; de behozzák végül a járványt a kevésbé ellenőrzött szomszédos községek lakosai is.

Azt hiszem, tudja tisztelt „Havasi” ur, hogy a tanácsnál a közegészségügy előadója a városi tisztviselő orvos, kinek eljárásait és működését talán jobban ismeri, mint én.

Én is megjegyzem, hogy ezen válaszem sem akar polemia lenni s azt csak az igazság érdekében tettem meg.

X.

Vegyes hírek.

— **Erzsébet-ünnepet** rendezett e hó 19-én kedden a helyi polgári leányiskola, melyen az érdeklődők nagy száma jelent meg leróni a kegyelet adóját boldog emlékü Nagyasszonyunknak. A szép műsor a következő számokat ölelte fel: Ima Bánk bából, éneklő a IV. polg. oszt. „Erzsébet”, írta Farkas Imre, szavalja Kovács Zizi II. p. oszt. Emlékdal Hakl Lajostól; karéne. Alkalmi felolvasást tart Hollósné H. Erzsébet polg. isk. tan. Volt egyszer egy királyné, írta Szabolcska M., szavalja Farkas Eszti III. p. oszt. „Szomorú fű”, népdal éneklő a IV. p. oszt. Zúgnak-búgnak a harangok, írta Korödi Gyöző, szavalja Bodor Gabriella IV. p. oszt. Hymnus, karéne. A műsor kimagasló száma Hollós Istvánné urnó felolvasása volt, de a fiatal, növendék szereplők is igen ügyesen oldották meg feladatukat.

— **A megyei bizottsági tag választás** f. hó 20-án nagy érdeklődés között folyt le. Különösen a Nagy-Enyed vidéki választók oly nagy számban jelentek meg Szász József vál. elnök iránti szeretetteljes tiszteletből, hogy szinte meglepő volt. De élénk kedv mutatkozott Nagy-Enyed városban is, hol a paktum folytán eleje lett véve minden küzdelemnek. Itt nt. Szilágyi Farkas elnököt, ki szigorú pontossággal teljesítette tiszt. Deli Ödön, Winkler János, Horváth Miklós és Papp Ferenc bizalmi férfakkal együtt alkotmányos feladatát. Megválasztattak a Nagy-Enyed városi kerületben: Balogh Ferencz Bartha Zsigmond (uj), Böjthe Zsigmond, Incze Samu, Lázár István, Székelyhídy Viktor, Török Bertalan, Ungerpek Miklós és Vajna István 6 évre; Uray László (uj) 3 évre. A Nagy-Enyed vidéki kerületben megválasztottak: Sándor János esperes, Imreh József, Krisán Miklós, Angyal József, Reinbold Olivér, Papp János (uj), Krengel Sándor, Hagea Basil 6 évre, Dr. Müller Jenő és Horváth László (ujak) 3 évre.

— **Gyászhir.** Alulírottak mely fájdalommal jelentik, hogy a szeretett jó fiu, testvér, rokon és jó barát, géresi Balogh Ödön, magyar királyi gazdasági intéző, folyó évi november hó 16-án, délután 5 órakor, hosszas és kiús szenvedés után, 44 éves korában, munkás és szeretetteljes életet bevégezte. A drága halottnak hült tetemei folyó hó 17-én délelőtt 10 órakor, Nagy-Szebenben tartandó ima után, Magyar-Igenben folyó hó 19-én délelőtt 1/212 órakor helyeztetnek az ottani ev. ref. sírkertben örök nyugalomra. Béke hamvaira! Nagy-Szeben, 1901. évi november hó 17-én. Özv. géresi Balogh Józsefné Incze Teréz, mint anya. Baratosi Tóth Miklós; neje géresi Balogh Mária és gyermekeik, géresi Balogh Vilmos és neje: Riegersperger Sarolta, géresi Balogh Gizella, géresi Balogh Dezső; neje: Szentjánosi Cornelia és gyermekeik géresi Balogh Berta, Sükösd Gerő, neje: géresi Balogh Vilma és gyermekeik, géresi Balogh József, mint testvérek, sógorok, sógornők és gyermekeik. — Az elhunyt derek ember a mi Hegyaljánk társadalmának egyik tisztelt, nagyra becsült tagja volt. Éveken keresztül a gr. Telekiesk cselnai gazdaságát vezette, majd később széles körű szép gazdasági ismeretei folytán a fogarasi kir. kincstári birtokon lett intéző. Itt néhány hét előtt egy mérges légyecipést kapott nyakán, melynek veszedelmes daganat lett a következménye. Hiába operálták N. Szebenben, a férfikora teljes erejében levő derek emberen nem lehetett már segíteni. Szegény édes öreg anyját a szomorú veszteség hallatára gutaütés érte, veszedelmes betegévé. Temetése M. Igenben a nagy számú rokonok és barátok általános részvétele közt folyt le. A sokat vesztett családnak igaz részvétünket tolnácsoljuk.

— **Gyászjelentés.** Alulírottak melyen megsomrodott szívvel tudatjuk, hogy a jó ferj és szerető rokon: Szentmártoni Árpád m. kir. járásbírósi hivatalnok, életének 51-ik s házasságának 18-ik évében hosszas szenvedés után elhalt. A boldogult halott fölli porrései f. évi november hó 20-án délután 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Nyugalma legyen csendes! Emléke áldott! Nagy-Enyeden, 1901. november 19 én, Szőke Klára, mint neje. Szentmártoni Mózes, mint nagybátyja. Szőverfi Gyula, mint öcsöce. Szőverfi Árpád, Szőke József, neje és gyermekei, Szőke Imre, Szőke Gizella, mint sógorai és sógornői. Az összes közeli és távoli rokonok.

— **Dr. Werner Gyula felolvasása.** A budapesti egyik legelőkelőbb társaság — a Lipótvárosi kaszinó — meghívása folytán szombaton e hó 16-án este Werner Gyula, a magyarigeni kerület országgyűlési képviselője, Egy választás történetét cizmen

egy kedves kis történetkét olvasott fel, mely mindvégig lekötötte előkelő, nagy hallgatósága figyelmét és szerzőjének zajos tapsokat és éljeneket juttatott. Werner Gyula Barcsay Domokos, Ebergényi Sándor, Kristóffy József, Fischer Sándor, Nyegre László országgyűlési képviselők, Adorján Sándor, Márkus Imre és Csató Ferencz szerkesztők társaságában jelent meg a pazar fényű és a képzelhető legnagyobb kényelemmel berendezett kaszinóban, ahol Sámuel Lázár igazgató, Ruszt Emil és Birnbaum József háznagyok fogadták az előkelő társaságot és kalauzolták a fényes termekben. A felolvasást 300 terítékű vacsora követte, amelyen Werner Gyula, Ebergényi Sándor és Kristóffy József országgyűlési képviselők a kaszinó tagjaira mondott tósztaikkal érték el nagy hatást. Igen szellemes felköszöntőt mondott Barcsay Domokos képviselő és humoros tósztaival nagyon megnevettette hálás hallgatóit. Pichler Gyöző országgyűlési képviselő politikai ellenfeleit — jelenlévő kormányparti képviselő társait — mint jó barátait elleti és főleg Barcsay Domokost, a fejedelmet (Barcsay Domokost képviselő társai tudvalevőleg fejedelemnek nevezik). A sok szép felköszöntő folytán csak is az éjféli órákban került a sor asztalbontásra, a nagy és előkelő társaság pedig szétoszlott a fényes és kényelmes termekbe, hol egyenruhás inasok pezsgőt, borokat és a legfinomabb liqueuröket hordták körül. A társaság csoportokba oszolva sokaig maradt együtt és a képviselők társasága csakis a reggeli órákban távozott, kedves emléket őrizven meg a szép estének és azon páratlan vendégszeretethez, melyben e díszes társaság tagjai a vendégeket részesítettek. Maga a kaszinó különben is egyik látványossága a fővárosnak; maga a három emeletes palota — a kaszinó tulajdona — oly pazarul van berendezve, amint azt csak olyan klub teheti, melynek tagjai között több a milliomos és százezeres tag, mint a 10—15 ezer forintos csekély jövedelemmel rendelkező szegény ember.

— **„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” (Nagy-Kágya)** hirdetését a t. cz. olvasó közönség szives figyelmébe ajánljuk.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Hirdetéseket

felvesz lapunk kiadóhivatala.

Az 1895. évi cairói s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon diszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb körökben kitűnő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású köszvény, csúz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, amennyiben gyakran még a legidültebb köszvény és eszűfájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen beszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb 2 korona 40 fillér.

Szegfü crème szeplő, májfolt, mitesser s az arez és kézbor mindennemű tisztáltauságai ellen főuri körökben is előszeretettel használva. Ára 1 kor.

Szegfü poudér a tein-ek üdéséget s finomságot kölcsönöz. Fehér, rózsaszín s crème színben. Egy doboz 1 korona.

Szegfü fogpor a fogak s foghús épségben tartására. A száját dezinficálja, a fogaknak vakító fenyt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 kor.

Szegfü szappan a legfinomabb toillet szappan, kiváló kellemes illattal. — Egy darab 80 fillér.

Haj-eiixir a hajhullás, kopaszodás, fejkorpa s hajkikopás biztos megállítására szolgál. Egy üveg 3 kor.

Tokaji china-vasbor legkitűnőbb minőségű saját készíttve. Kitűnő s biztos hatású szer vérzegényesség, sápkór s idegesség ellen. Gyermekek kellemes ízénél fogva igen szivesen veszik be. Fél literes üveg 5 kor., 1 liter 9 korona.

Tourista-olaj az egyedüli biztos szer tyukszem, szemölcs és bőrvastagodás gyökere kigyógyítására. — Egy üveg 70 fillér.

Gyomorbor legkitűnőbb minőségű tokaji asszu ürmösből készíttve. Biztos hatású a már legrégebb gyomorborok gyógyítására. Étvágytalanság, székrekedés, görcsök s gyomorsütés egyedüli biztos óvszere. Egy üveg ára 3 korona.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárkban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, Sátoraljaújhely.

Főraktárak Budapest: Török József gyógyszerárkban, Király-utca 12. és az Egger-főle „Nádor gyógyszerárk”-ban, Váci-körút 17.

— Raktár Alvinezen: Telegy Ferencznel. —

A t. hirdető közönséghez.

Kellemetlenségek elkerülése végett és saját érdekében szives figyelmébe ajánljuk a t. hirdető közönségnek, hogy különösen a terminushoz kötött hirdetéseket ezelszerű a csütörtöki számra mindig legkésőbb **kedden**, a vasárnapi számra **pénteken estig** beadni a kiadóhivatalhoz; mert különben a hirdetések mindig csak a következő számban — 4-5 nappal később — jelenhetnek meg.

A „Közérdek” kiadóhivatala.

Sz. 1047—1901.

Árverési hirdetmény.

A vezetésem alatt álló kir. orsz. fegyintézet élelmezése körül az 1902. évben összegyűlendő moslék és kenyérháj értékesítése céljából folyó évi **december hó 4-én** délelőtt 10 órakor a fegyintézet hivatalos helyiségében nyilvános árverés fog tartatni

Bánatpénzül 40 korona teendő le. Bővebb felvilágosítást árverezni szándékozók az intézet igazgatóságánál nyerhetnek.

Kir. orsz. fegyintézeti igazgatóság.

Nagy-Enyeden, 1901. évi november hó 15-én.

Uray,
igazgató.

Árverési hirdetmény.

Alólrít község előljárósága által közhírré tétetik, miszerint Maros-Ujvár nagyközség tulajdonát képező vásárvám szedési joga 1902. 1903. és 1904. évekre folyó évi **december hó 2-án** d. u. 2 órakor a község házában nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt, a községi irodában megtekinthetők

A község előljárósága.

Maros-Ujvár, 1901. november hó 17-én.

Rómer József,
k. bír.

Kurta Károly,
h. jegyző.

Egy kis ipar

— vidék részére — könnyű módon és csekély kiadásal mindenütt üzhető. Szabadalmazott, versenyen kívüli czikk, nélkülözhetetlen, nagy szükséglet és eladás. Sok haszon biztosítva. Portós levelek Meyer Ernő czimére Kispestre intézendők. 3649 3-4

„FEEOLIN“-t.

Képzesse csak házi orvosát, hogy a „FEEOLIN“ nem-e a legjobb kozmetikum a kéznek, a hajnak és fogaknak!

A leg tisztább, legfinomabb, legcsempészebb és leggyorsabb hatású, legújabb kozmetikum. A „FEEOLIN“ 42 legnevesebb és legfrissebb növényből állított szappan. Jótálmunk továbbá, hogy az arc redői és ráncai, bőrártalmak (mitesszer) és ar. pürcsének (wimmerli) stb. a „FEEOLIN“ használata által nyomtalanul eltűnnek. A „FEEOLIN“ legjobb hajszívó — hajpólo — és hajszépségcsiszó, megakadályozza a hajhullást, a megkopaszodást és a fejbetegségektől megóv. A „FEEOLIN“ egyben a legtermészetesebb és legjobb fregasztószert. A „FEEOLIN“ 42 andóron szappan helyét használja, fiatal és szép marad. Kötelezősük magunkat a pénz azonnali visszafizetésére ha a „FEEOLIN“ használata nem sikeres. Egy darab ára 1 kor., 3 darab 2.50 kor., 6 darab 4 kor., 12 darab 7 kor. Egy darab utáni portó 20 fillér, 3 darabon fölött 60 fillér. Utánvétál 60 fillér el fölött. Megrendelhető FEITH W. úr akorában Bécs, VII., Mariabillerstr. 88.

Gyomorhajosoknak nagyon fontos!

Étvágytalanságot, gyomorhajt, gyomorémelygést, rossz emésztés folytán beállott főfájást, gyomorgyengeséget, emésztési zavarokat stb. azonnal biztosan eltávolítanak az ismeretes **Brady-féle Máriaczell gyomorcseppek.**

Valamennyi gyógyszerárban kaphatók.

— Sok ezer köszönő és elismerő irat. —
Ára üvegenként használati utasítással 40 kr, dupla üveg 70 kr.
Központi szétküldés: C. Brady, gyógyszerár, „Magyar Királyhoz“ Bécs, I.

Hamisításoktól óvakodni kell: a valódi Máriaczell gyomorcseppek védjeggyel és aláírással: **Brady** „llátva“.
Figyelembe veendő, hogy a régi jóhírnevű valódi Brady-féle Máriaczell gyomorcseppek ára üvegenként 40 kr, dupla üveg 70 kr. míg a nem valódi, csekélyebb értékű utánzatokat olcsóbb árban, többnyire 35 kr-ért kínálják. 3647 2-12

BALLA BÉLA

főváros mintájára berendezett friss hus és finom hentes-áru különlegességek üzletét ajánlja.

Hol található naponta frissen vágott legjobb minőségű **marha-, borjú-, sertés- és juh-hus**, ugyszintén finoman páczolt **sonka, nyelv és mindenemű húsfelek; fehér sózott füstölt és paprikázott szalonnák, házi olvasztású sertés-zsír.** Többféle finom kolbász-áru, szalvaládé és **tormás-virsli.**

A t. fogyasztó közönség szives figyelmébe kívánom ajánlani, hogy üzletem újalakításánál hentes-műhelyem is újabb találmányu gepekkel láttam el, hol kiváló szakismeretű egyének által készülnek finom hentes-áruim, melyek felülmulhatlanul jobbak, mint az idegen helyekről ide hozott és másod vagy harmad kézből megszerezhető hentes-áruk.

Előnyösen ismert jó hírnevű üzletemben személyes vezetésem alatt történik ugy kiszolgálát, mint minden ami nagybecsű vevőim teljes megnyugtására szolgál, hogy minden irányban figyelemmel és pontossággal lesznek kiszolgálva.

Szalonna és zsír nagybani vételénél igen előnyös árkedvezményt nyújthatik.

Szives partfogásukat kéve, nagybecsű vevőköröm figyelmébe ajánlva magam

kiváló tisztelettel

BALLA BÉLA.
Nagy-Enyed.

5980 20-*

Kérje minden nyilvános helyen a

„Sport & Salon“ ezimű legelegánsabb, leg-gazdagabb tartalmu, a bel-és külföld legmagasabb és legelőkelőbb köreiből, klubokban és nyilvános helyeken legelterjedtebb társadalmi lapot, mely családai, társadalmi, művészeti és sport-tudósításokat ingyen közöl.

Megjelenik minden szombaton.

Az előfizetés bármely számmal kezdődhetik s ára egész évre:

Rendes kiadás 24 korona. Egyes szám 50 fillér.
Fényes „ 40 „ „ 1 korona.
Disz- „ 100 „ „ 2 „

Egyes számok megrendelhető a díjnak levélpostabélyegekből v. ló beküldésével. 3656 2-26
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bécs, IV. Plösslgasse I.

Szőlőoltványok

szokványminőségben
A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Giletisófia csemeték és magvak
Uradaimknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás (törv), igen gyors fejlődő sűrűnyvénny. Ez az egyedül, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiállással, melyen nemcsak ember, de semmiféle állat, még az ajtó nyitók sem halhatnak át. Minden rendeltetéshez rajzközi elíteltet, Giletisófia és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 ft.

Óriási jövedelmet biztosító voltánál to, va, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Szives leányomatú **16árjegyzék** ingyen és bérmentve küldetk minden rendelés kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt emelte ingyen és bérmentve küldetk kéri, mely minden az a ház, vagy család a hol annak tartalmát hasznosra ne fordítanak, városnak, telep, tisztán, szadag vagy szegény családnál egyaránt. Így még a oknak is igen érdekesen áll. **Kik rendelni szeretnek nem akar-nak márt benné számos oly kölcsönnyet, tolatánk, melyek mindenszörök nagy szolgálatot tesznek. Cím: 3650 3-20**

„Érmelléki első szőlőoltvány-telep“ Nagy Gábor Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Svájci csoda.

Alúlrít czég mindenkinek, bármely állásu egyének, küld posta-utánvétellel **2 kor. 60 fillért**, az üzlet világban még eddig hallatlan árért, vi, amentesen egy kitűnő, pontos járatu, 24 óráig járó órat 3 évi jótállás mellett. Ezen kívül kap ingyen mellékletül minden megrendelő egy elegáns, finom kivitelű óraláncot. Ha az óra nem lenne megfelelő, a czég szivesen kicseréli, vagy az összeget visszaküldi. Kapható egyedül és csupán a Svájci Órákivitelnél **(Schweizer Uhren-Vertretung)** Krakó 12. Postafiók 29 sz. 3644 3-3

Az emberi erő megújítására

és hanyatlásának megakadályozására páratlan szert találtak fel. Akik érteke irnak, ingyen kapnak egy próba-csomagot s egy száz lapos könyvet. Ez az a csodaszert, mely már ezeket mentett meg, akik pazarul bírták ifjúságukban az istenadta életével. Alúlrít jótékony-célú intézet ezek számára küld a csomagban orvosszert és használati utasításokat. Ezzel a házi orvossággal mindenki önmagát gyógyíthatja. Évek óta tartó testi és szellemi gyengeséget sikerrel lehet vele gyógyítani. Különösen azok számára való az orvosság, akik otthonukat orvoslás céljából nem hagyhatják el. A bérmentezett levelet a következő címre kell küldeni: **State Medical Institute 94 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. America.** 3629 8-*

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.t.

Alaptőke: 200,000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9-12 óráig. 3670 27-*

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozásra szivesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Aki állást vagy személyzetet keres, küldje be czimét a német helyszerzőnek a következő czim-mel: **Stellen-Boten Braunschweig.**

Svájci óra-ipar.

Csak 16 kor.

Szakértőknek, tisztéknek, posta-, vasút- és rendőrtisztviselőknél, valamint mindenkinek, kinek jó órára szüksége van, szives tudomására hozzuk, hogy mi az eredeti genfi 14kar. elektro-arany-plaque remontoir órák „Glas-hütte“ rendszerű egyedül clarusítását átvettük. Ezen órák antimagnetikus precizió szerkezettel vannak ellátva, legpontosabban vannak szabályozva és kipróbálva és minden egyes órárt három évi írásbeli jótállást vállalunk. Az órák, melyek három fedélből, egy rugós fedélből (Savonette) állnak, pompás és legdivatosabb kiállításnak és az utjonnan feltalált abszolút változatlan amerikai goldin ércből készülnek.

azonkívül egy 14karat. aranylemezzel vannak átvonva, míáltal oly eredeti hasonlóságuk a valódi arany órákhoz, hogy még szakértők által sem különbözthetők meg egy 200 korona értékű valódi arany óráttól. A világ egyedüli órája, mely soha sem veszíti el valódi arany kincsét 10,000 utánrendelést és körülbelül 3000 dicsérő levelet kaptunk 6 hónap letöltés alatt. Ára egy úri vagy női óráknak csak 16 kor. vám-és bérmentve. Minden órához egy bőrtök ingyen. Legdivatosabb és legelőgánsabb arany-plaque-láncok urak és hölgyek részére (nyak-láncok is) a 3, 5 és 8 korona. Minden meg nem felelő óra kifogás nélkül visszavetjük, míáltal semmi kockázatás. Székü des utánvét vagy a pénz előlétes beküldés ellenében. — Rendelvények intézendők:

Uhren-Versandhaus „Chronos“ BaseL (Schweiz).
Levelek Svajcra 25 fill., levelezőlapok 10 filléres bélyeggel ellátva küldendők. — Magyar levelezés.

Kitüntetve az 1900. párisi világiállításon aranyéremmel. (Hangszerekért legnagyobb.)
Hadsereg-szállításért ezüst éremmel. 3695 8-17

STOWASSER J. es. és kir. udvari

a javított tárogató feltalálója,

Budapest, II. Lánchíd-u. 5. saját házában (a keresk. miniszterium mellett).

Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Hegedük vonóval	3 frtól 15 frtig	Fuvolák	2 frtól 100 frtig
Mesterhegedük vonóval	15 frtól 300 frtig	Szárnykürtök, trombita, helikon stb.	12 frtól f-lyebb
Gordonkák vonóval	8 frtól 150 frtig	Czimbalmok	35 frtól 300 frtig
Nagybögők vonóval	28 frtól 100 frtig	Rákóczy-tárogatók	30 frtól 60 frtig

Elpusztíthatatlan kitűnő erőse hangú **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8, 10 frtól 80 frtig.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

